

řádně zvolenému mezispeditérovi, dbáti, by i on udělený mu příkaz řádně a včas splnil, v případě pak, že by tak neučinil, buď přímo požadovati od něho náhradu neb postoupiti své nároky komitentovi. Podle čl. 380 obch. zák. jest povinností speditéra, by sám prokázal, že tyto povinnosti splnil a zachoval při tom bedlivost řádného obchodníka. To se může státi jenom tak, že speditér vyloží, jakým způsobem příkaz provedl, na soudu pak jest, by uvážil, zda jednal, jak mu bedlivost řádného obchodníka kázala. Kdyby se ukázalo, že se dopustil zavinění neb opomenutí, jest na speditérovi, by prokázal, že škoda není s ním v souvislosti. Správné právní posouzení rozepře vyžadovalo, by všechny tyto okolnosti byly předneseny a probrány, když pak strany z vlastního popudu tak neučinily, měl soud sám podle §§ 182 a 183 c. ř. s. pečovati o to, by přednes stran byl náležitě doplněn. Poněvadž se tak nestalo, nelze prozatím posouditi, zda žalovaná firma porušila povinnosti uložené jí spedičním příkazem. Nemá tedy sice pravdu dovolatel, tvrdě, že již zjištění prvního soudu stačila k důkazu hrubého zavinění žalující firmy a následkem toho i k jejímu odsouzení, ale také zamítnutí žaloby bylo předčasné, neboť žalovaná strana posud neprokázala, že zachovala bedlivost řádného obchodníka.

Čís. 6300.

Předpis Šu 92 nařízení ze dne 23. listopadu 1905, čís. 176 ř. zák. platí pro podniky, na něž se vztahuje, bezpodmínečně a nelze jeho platnost vyloučiti ani znaleckým nebo jiným posudkem. Předpisu tomu není vyhověno tím, že zaměstnavatel měl brýle skutečně ve svém závodě, nýbrž bylo na něm, postarati se o to, by dělníci jich skutečně použili.

(Rozh. ze dne 21. září 1926, Rv II 232/26.)

Žalobce, zaměstnaný u žalovaného zámečnického mistra, byl při práci těžce poraněn na oku odlétnuvším kouskem železa. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal procesní soud své stolice důvodem po právu, o d v o l a c í soud napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

V žalobě opíral žalobce nárok na náhradu škody z úrazu, který utrpěl dne 28. května 1924 jako učeň při práci v podniku žalovaného, o tvrzení, že žalovaný zavinil jeho úraz hrubým opomenutím, jelikož ve svém závodě neměl ochranných masek a brejlí, ač jest povinen je míti. Žalobce měl tu zřejmě na mysli předpis Šu 92 nařízení ze dne 23. listopadu 1905, čís. 176 ř. zák., jímž vydány byly na základě Šu 74 zákona ze dne 8. března 1885, č. 22 ř. zák., kterým byl změněn a doplněn živnostenský řád, všeobecné předpisy na ochranu a zdraví pomocných dělníků. Podle Šu 1 tohoto nařízení jest těchto předpisů naprosto (»unbedingt«) dbáti

při živnostenských závodech ve smyslu Šu 25 ž. ř., které budou schváleny po dni, kdy nařízení počne působiti, t. j. podle Šu 2 po 1. lednu 1906. Bylo tudíž především věcí nižších soudů, by zjistily — i když žalobce neučinil v tom směru výslovného návrhu, — zda předpisy nařízení platí i pro podnik žalovaného, čili nic. V kladném případě musel by žalovaný ve svém živnostenském závodě naprosto šetřiti i předpisů bodu 92 nařízení, jenž nařizuje, by dělníci, jichž zrak následkem jejich zaměstnání může býti ohrožen parami, žiravinami nebo horkými tekutinami, střepinami, žhavými nebo roztavenými hmotami, byli opatřeni ochrannými brejlemi, ochrannými stínítky neb obličejovými maskami. Nižší soudy vyslovily ovšem na základě zprávy živnostenského inspektorátu v Brně, dále na základě zprávy ústavu mechanické technologie české vysoké školy technické v Brně a na základě posudku znalce, že použití zmíněných ochranných prostředků se nevztahuje na kovářské práce toho druhu, jež se konají v podniku žalovaného, zejména ne na rozsekávání železné tyče, při němž se přihodil žalobcův úraz, a že naopak by bylo použití ochranných brejlí při takové práci pro pracujícího ještě nebezpečnější, poněvadž prudce odlétnuvší kus železa by brejle pravděpodobně rozbil a vrazil střepy do oka. Z toho vyvozují nižší soudy, že není příčinné souvislosti mezi tvrzeným opomenutím žalovaného a žalobcovou škodou. Než zmíněný předpis platí pro podniky, na něž se vztahuje, bezpodmínečně, proto jeho platnost nemůže býti vyloučena ani znaleckým nebo jiným posudkem. Že šlo v tomto případě o práci, při níž zrak žalobcův mohl býti ohrožen střepinami, vyplývá již z toho, že žalobce skutečně utrpěl úraz na oku odlétnuvší střepinou. Porušil-li však žalovaný zákon, nebo předpis, který snaží se zabrániti nahodilému poškození, ručí podle Šu 1311 obč. zák. za každou újmu, která by jinak nebyla nastala. Žalovaný neučinil, jak se oba nižší soudy domnívají mylně, povinnosti bodem 92 cit. nařízení mu uložené zadost již tím, že ve své dílně skutečně měl ochranné brejle, že říkal každému u něho nastupujícímu učni, že těchto brejlí může použiti, že i žalobce o nich věděl a mohl jich tudíž použiti. Předpis bodu 92 zmíněného nařízení ukládá žalovanému, by své dělníky při pracech tam uvedených opatřil ochrannými brejlemi (»sind auszustatten«), a k tomu nestačí, že takové brejle pouze má ve své provozovně, nestará se však, by dělníci, je-li toho třeba, také jich skutečně použili. Příčinná souvislost mezi opomenutím žalovaného a úrazem žalobcovým byla by vyloučena, kdyby bylo zjištěno, že by se byl úraz přihodil i v tom případě, kdyby byl žalobce býval opatřen předepsanými brejlemi, nebo že by použití takových brejlí bylo nebezpečností pro jeho zrak dokonce ještě zvýšilo. V této příčině zjistil soud prvě stolice, že by bylo použití ochranných brejlí při práci, jakou konal žalobce, pro pracujícího ještě nebezpečnější, nepovšiml si však, že zpráva ústavu mechanické technologie české vysoké školy technické v Brně, o níž soud opírá toto zjištění, připouští možnost tohoto nebezpečství pro pracujícího v případě použití ochranných brejlí v provedení, jak se obvykle vyskytují v menších dílnách, poněvadž — jak se ve zprávě praví — prudce odlétnuvší kus železa by brejle pravděpodobně rozbil a vrazil střepisy skla do oka. Při výslechu znalce ukázal však

žalovaný znalci ochranné brejle, opatřené slídou, kterou dal, jak uvedl při svém výsledku jako strana, zasaditi do brejlí, poněvadž sklo bylo puklé. Otázkou, zda by použití ochranných brejlí bylo zvyšovalo nebezpečí pro zrak žalobcův i tehdy, kdyby brejle nebyly opatřeny sklem, nýbrž slídou, se však nižší soudy vůbec nezabývaly a neučinily v tomto směru žádných zjištění. Dovolání žalobcovo jest tedy v tomto směru, pokud uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci dle Šu 503 č. 4 c. ř. s. opodstatněno.

Čís. 6301.

I při smíru dlužno zkoumati, zda nároky, jichž se týkal, neplynuly z právního jednání podle Šu 879 obč. zák. neplatného.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).

Nejde o odstupné podle Šu 20 (2) zák., zavázal-li se při skončení nájemního poměru pronajímatel nahraditi nájemci pouze výlohy spojené svého času skutečně s opatřením bytu (úroky z napřed zaplaceného nájmu, vysoká provise za opatření bytu, jehož nájem byl zamýšlen na delší dobu, nežli po níž skončil).

(Rozh. ze dne 21. září 1926, Rv II 244/26.)

Žalobce najal v srpnu 1923 od žalovaného byt a zaplatil nájemné na 3 roky předem. Na provisi za sprostředkování bytu zaplatil žalobce 2700 Kč. V roce 1925 žaloval žalovaný nynějšího žalobce na vyklizení a za sporu uzavřely strany smír, dle něhož se nynější žalovaný zavázal žalobci zaplatiti (kromě vrácení předem zaplaceného nájemného, jež tu v úvahu nepřichází) 3000 Kč jakožto náhradu za úroky z předem zaplaceného nájemného a za provisi, vyplacenou žalobcem při opatření bytu. Ježto se žalovaný těchto 3.000 zdráhal zaplatiti, domáhal se jich žalobce žalobou, jíž bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud uznal, že nejde o odstupné podle Šu 20 druhý odstavec zákona o ochraně nájemců, z toho důvodu, poněvadž žalobce dal si nahraditi pouze výlohy, spojené svého času skutečně s opatřením bytu. Dovolatel míní, že zákon prohlašuje v Šu 20 za odstupné bezvýjimečně všechno, co je poskytováno, nebo slibováno za poskytnutí bytu nebo v souvislosti s tím, a že nerozeznává, zda požadavek odstupného je hospodářsky odůvodněn, či nikoli; že zákon nedovoluje uživateli bytu ani, by si dal nahraditi náklady, jichž protihodnota (§ 18) zůstává v bytu, že tedy tím méně mohou býti požadovány náklady, z nichž nový nájemce nemá prospěchu; že podle doslovu zákona je odstupným všechno, co je poskytováno nebo slibováno nad zákonité nájemné za odstoupení bytu;